

Universitätsbibliothek Paderborn

Thesavrvs Casvum Conscientiæ

Continens Praxim exactissimam De Censuris Ecclesiasticis, Aliisque Poenis, & Canonicis impedimentis, in Septem Libros distributus ...

Decisiones Casvum Conscientiæ Ex Doctrina Consiliorvm Martini Ab Azpilcveta Doctoris Nauarri collectæ, & iuxta librorum iuris Canonici dispositionem in suos Titulos distributæ

Sayer, Gregory

Venetiis, 1627

Titvlvs XII. De Furtis.

urn:nbn:de:hbz:466:1-13903

cenfetur tollere alia, per alias leges iam inducta, Argum. ex duarum. de auct. & vspallij. & Pan. in cap. at si clerici de iudic. nu. 36 & ca. si autem. de cohab. cler. & mulier. & ideo potest iudex novas penas contra sic delinquentes arbitrari, declinando præsertim ad poenam, mitiorem imponendam.

DECISIO IV.

Ex cons. 4. alias 1. de cohab. cleric. & mulier.

- 4 **Q**Uæ Concilium Tridentinum sess. 25. cap. 14. de ref. con. tra clericos concubitorios statuit, etiam ad simplicem incontinentiam extenduntur; & non solum binas aut plures accessiones sine actu fornicandi, sed etiam vnam cum reali fornicatione, priuatione tertie partis fructuum priuare intendit; maxime cum Concilium non minus huiusmodi peccata clericorum prohibere, & punire voluit, quam iura antiqua: vnde cum propter vnam solum fornicationem etiam simpliciter iuranti qua clericum deponendum esse statuerint, cap. presbyter. cap. in omnibus. cap. feminas, & clericus. dist. 81. cap. sicut. & cap. si autem. de cohabit. cler. & mulier. a fortiori Tridentinum vna realem fornicationem priuatione tertie partis fructuum punire, vnamque accessionem, & conuersationem suspectam, & illicitam prohibere intendit.

TITVLVS XI.

De Raptoribus.

S V M M A R I V M.

- 1 Raptor non est, quem virgo vltro sequitur, licet eam stupret.
- 2 Raptus sine violentia committi non potest, & quis eam commississe cenfetur.

DECISIO I.

Ex cons. 1. in vtrisque.

- 1 **S**I virgo alicuius iuuenis amore capta, cum illum transeuntem per callem & viam de fenestra videt, exiens de domo post eum ad domum ipsius vadit, vbi ab eo carnaliter cognoscitur: Quamuis iuuenis stuprum in hoc casu committit, raptum tamen committere non dicitur; & ideo sola pena stupri, non pena raptus a Concilio Tridentino sess. 24. ca. 6. de ref. matr. statuta puniendus est: Cum raptus violentiam ablationem, qua femina ab vno loco ad alium trahitur, in portet; ex S. Thom. 2. 2. q. 66. art. 9. & q. 154. art. 7. & c. de raptoribus. 36 q. 1. & l. 1. C. de raptu virgin. pena autem non extendenda, sed restringenda potius sunt, ca. pæne de pænit. dist. 1. præsertim cum stuprum suo genere minus peccatum sit, quam raptus.

DECISIO II.

Ex cons. 3. in Nouis, deest in antiq.

- 2 **R**aptus sine violentia committi non potest, argum. c. de raptor. b. 36. q. 1. & l. vni. C. de raptu virg. quam tamen intulisse cenfetur, qui per munera data, vel promissa puellæ persuadet, vt nolente patre de domo exeat, & ad ipsam veniat; & excommunicationem, & iuris infamiam ipso iure sine alia iuris declaratione incurrit, vt ait Concil. Trid. sess. 24. de refor. matr. c. 6. Et quamuis pena in incurfam ipso iure contra se regulariter nequa exequi tenetur, donec a iudice solvere iubeatur; secus tamen in censuris, ac alijs inhabilitatibus censendum est, vt propterea excommunicationis pena contra se exequi raptor tenetur, nec sufficit emendatio vitæ, sed necessaria est expressa absolutio, vt liberetur: sicut nec infamia iuris per solum emendationem vitæ tollitur, cum tamen infamia facti emendatione ipsa cessare cenfetur.

TITVLVS XII.

De Furtis.

S V M M A R I V M.

- 1 Surripientes a propinquis, vel amicis, quæ credunt gratis daturos, licet non proponant abstinere, absolui possunt.
- 2 Ancilla erogantes pauperibus minuta aliqua ex tacito minorum consensu, restituere non tenentur.
- 3 Restituere tenetur, qui ad vitandam mendic. tatem furatur.
- 4 Ministri alios furari videntes, & eos non impediendo, licet peccent, restituere tamen non tenentur.
- 5 Pueri præfati coquina de mandato eius amicis deferendo, nisi desistant absolui non possunt.
- 6 Oecon. mus licite cum alijs conuenire potest, vt accipiat res ab eis pro pretio corrente, & ipsi aliquid lucri dent illi.
- 7 Restitui debent furto subreptæ.
- 8 Fur licet curauerit vt ablatum ad dominum rediret, si non redijt, iterum domino restituere tenetur.

DECISIO I.

Ex consil. 1. in vtrisque.

- 1 **P**auperes a propinquis, vel amicis quædam parui momenti, dum eos visitare soleant, surripientes, quæ tamen credunt gratis daturos, si peterentur, licet non proponant abstinere, absolui possunt; ita Nau. in Man. c. 7. num. 1. 39. Quia non oportet penitentem habere propositum abstinendi omnino a venialibus sicut mortalibus, ex S. Thom. 3. p. q. 87. ar. 1. & 4. & Naua. in Man. c. 1. nu. 24.

DECISIO II.

Ex cons. 2. in vtrisque.

- 2 **A**ncilla frequenter in seijs dominis modica quædam pauperibus erogantes, & credentes hoc in inime esse prohibendum; & sine animo pænitendi grad. notabilem summam, ad restitutionem non tenentur, dum modo probabiliter credant Dominas rogatas ea pauperibus concessuras esse, etiam si omnia illa modica ad notabilem quantitatem peruenerint, si nunquam, percipiendo illa parua, ad illam peruenerit intendant, ita Nau. in Man. ca. 37. num. 1. 39. Quia magis peccat, ceteris paribus, qui capit, quam qui retinet, arg. c. sape. de restit. spoliat. qui autem illa parua capit sine intentione ad illam quantitatem notabilem pertinetendi, plusquam venialiter peccare non cenfetur.

DECISIO III.

Ex cons. 3. alias 6.

- 3 **P**eregrius in via existens, & nihil habens, si data occasione aliquid furetur, vt in patriam sibi redeunt. prouideat, & mendacitatem, & alia incommoda itineris deijcet, ad restitutionem faciendam obligatur, ita Naua. in Man. c. 17. num. 61.

DECISIO IV.

Ex cons. 4. alias 7. de iniur. & damno dato.

- 4 **I**n domibus magnatum, vbi ad sunt ministri varia officia habentes, & l. repositus custodia vestium videns alium ex cella vinaria vinum secrete furantem, quia tamen ad illum cura cellæ vinariæ specialiter non spectat, nec impedit, nec indicat hoc ei, qui occurrere, & impedire peccat, non impediendo damnum proximi, cum posset, moraliter peccat, ex Naua. in Man. c. 24. nu. 22. ad restitutionem tamen non tenetur; eo quod non peccat contra legem in re specialis, sed solum contra legem charitatis, cuius tamen non tenetur ad restitutionem non obligat, sicut transgrediens, vt ait idem Nau. in Man. c. 17. nu. 11.

DECISIO V.

Ex conf. 5. alias 3.

P Veri Præfecti coquina de mandato eius aliqua comestibilia alicuius valoris amicis suis deferentes, qui credunt, vel credere debent, Præfectum suum illa donaria mittendo peccare mortaliter, ipsi etiam ea deferendo peccant; & non nisi defistant, absolventi sunt, etiam si non deferendo de domo eijcerentur. ex Nauar. in Man. cap. 17. num. 19. & cap. 24. num. 31.

DECISIO VI.

Ex conf. 6. alias 2.

P Rocurator Magnatis conventionem cum pistore, & lanio faciens, quod ipse accipiet pretio currente panem & carnes necessarias pro domo Domini sui, si pistor, & lanus ei pecunias singulis mensibus dent; licet pecunias illas sibi lucrari potest, cum exinde nihil damni Domino accedat, & ipse operas & industrias suas adhibeat.

DECISIO VII.

Ex conf. 7. alias 4.

M Vlio bona fide res de loco ad locum portans, si in via cognoscat res illas furto esse sublatas, satisfacit saltem quoad forum conscientie suæ, si illas vel personæ, cui reddere promiserat, vel ei, qui eas sibi commendauit, reddat monendo tamen eos de illicita bonorum illorum retentione. ita Sotus. l. 4. de iust. q. 7. art. 1. & Nau. in Man. capit. 17. num. 29.

DECISIO VIII.

Q Vi bona alicuius furatur, & postea penitentia ductus ea alteri dat, vt ea restituat, & ipse intra domum veri domini illa secreto reponit, ita tamen vt ad verum Dominum non perueniant; vterque ad restitutionem tenetur: Quia restitutio requirit, vt res in pristinum statum reponatur; furtum autem in statu, in quo erat, non censetur repositum, donec ad suum Dominum perueniat: vnde cum in casu proposito res per talem protectionem in potestatem veri Domini carum non venerint, neuter carum ab obligatione restitutionis excusatur.

TITVLVS XIII.

De Vfuris.

SVMMARIVM.

- 1 Cambium, quod licitum, & illicitum iudicandum.
- 2 Interesse ex lite proueniens ob debitum non solum iuste petitur.
- 3 Promissio vsuras soluendi non obligat, nisi sit iurata.
- 4 Contractus mutui, cum clausula, teneatur ad aliquid propter moram, licitus est.
- 5 Fructus rei venditæ pro pretio non soluto ex conuentione recipi possunt.
- 6 Depositum cum facultate vtendi eo, sit mutuum.
- 7 Interesse lucri cessantis, vel damni emergentis peti potest.
- 8 Societas licita vt sit, tria sunt necessaria, & quam ea sint.
- 9 Societas, vt videtur certum lucrum accipere valeant, vt contrahi possit.
- 10 Mutuus sub vsuris, nulla lege amittit, quod mutuat.
- 11 Mandatarius pecunias suas pro mandante impendens, licite cambium capit.
- 12 Deponens scuta aurea, & postea illa miutatim repetens, qua ratione aliquid plus accipere possit.
- 13 Oeconomus aliquid plus pro scutis aureis accipiens illud suum facit.

14 Societas, in qua industriam ponens dimidium quoque periculi pecunia subit, & dimidium lucri percipit, est iniusta.

15 Societas centum ouium, vt eas dans intra biennium 18. scuta capiat, iniusta.

16 Lex, qua solutio cambij per sex menses differtur, est iniusta.

17 Societas, vt conferenti pecunias dentur quinque pro centum, illicita.

18 Deponens pecunias in monte Pietatis, qua ratione aliquid plus capere potest.

19 Actio ad centum post biennium soluenda, minoris emi potest.

20 Venditio maiori pretio ob dilatam solutionem iniusta, nisi &c.

21 Venditor quando interesse lucri cessantis iuste petit.

22 Contractus exercitos, qui putantur liciti, bona fide faciens, non peccat.

23 Vsuras non est capere aliquid ultra id, quod sub periculo datur.

24 Contractus illicitos, seu dubios, qui diu exercuit, quid facere tenetur.

25 Debiti ob solutionem quædo aliquid amplius accipere licet.

26 Locatio iniusta est, si pensio sit maior iusto, & æquo, vel à principio soluenda, vel conductor, ad quem non debet obligatur.

27 Societas super officijs Romæ, quo iure iustificatur.

28 Pacta in huiusmodi societate, que licita, & illicita sunt.

29 Periculum perdendi facit contractum, alioquin iniustum, censeri iustum.

30 Socius capitale restituere tenetur, si equus punctus calce socium necauit.

31 Societas super officijs ad rationem 10. vel 12. pro centum, an licita.

32 Emere scuta iusto pretio, ad carius uendendum, non licet.

33 Venditor, ob solutionis dilationem, quando aliquid ultra pretium accipere queat.

34 Mercator uendens carius pretio rigoroso peccat.

35 Venditio maiori pretio dilata solutione facta, peccatum, & usura est.

36 Societas ouium cum pacto e iniusta, usuraria est.

37 Vendens granum pretio, quo tali me se valebit, medio debet pretio esse contentus.

38 Mutuus a mutuario potest etiam ante moram stipulari lucrum verisimile cessans, e damnum emergens.

39 Cambiorum futurorum interesse, post bullam Pij V. non potest certificari.

40 Vendere carius, aut vilius emere, quam res valeat, ob dilatam, vel anticipatam solutionem non licet.

41 Cambia, & recambi, pro secundis nuptijs, an, et qualiter fieri possunt.

DECISIO I.

Ex conf. 1. alias 31.

C Ampfor Romæ dans pecunias Lugduni soluendas illi, qui Lugduni non habet agentem, nec numismata, sed rogat campforem, vt ipsemet ad suum correspondentem scribat, vt nomine campfarij cambium soluat, & traiciat: ex quo fit, vt correspondens, præter propriam personam, duarum personarum vicem gerat, dantis, & accipientis cambium, & respectu accipientis pecunias soluit Lugduni, & traicit, & respectu campforis dantis pecunias remittit, & pro maiori parte in eodem loco campfarius soluit cambium & modum cambiendi licitum facit: cum cambium per literas iustum sit quatuor concurrentibus, vt habetur ex Nau. in Manual. capit. 17. nume. 289. 290. 295. & 300. nimirum si seruetur æqualitas valoris inter pecuniam datam, & accipiendam per easdem literas: Deinde quod campfor non accipiat plus iusta mercede, seu salario isto

M pro